

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kzz 34/09-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća te Damira Kosa i Miroslava Šovanja, kao članova vijeća i više sudske savjetnice Gordane Korotaj, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv osuđenog Damira Fintića, zbog kaznenog djela iz čl. 200. st. 2. Kaznenog zakona, odlučujući o zahtjevu za zaštitu zakonitosti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske broj KZZ-DO-246/09 od 19. listopada 2009. protiv presuda Općinskog suda u Iloku od 4. srpnja 2007. broj K-177/06, Županijskog suda u Vukovaru od 17. ožujka 2009. broj Kž-458/07 i rješenja Općinskog suda u Vukovaru od 16. srpnja 2009. godine, broj Kv-113/09, u sjednici održanoj dana 20 listopada 2009. godine, u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Višnje Lončar,

p r e s u d i o j e:

Utvrđuje se da je zahtjev za zaštitu zakonitosti osnovan te se ukidaju:

- presuda Općinskog suda u Iloku od 4. srpnja 2007. godine, broj K-177/06,
- presuda Županijskog suda u Vukovaru od 17. ožujka 2009. godine broj Kž-458/07
i
- rješenje Općinskog suda u Vukovaru od 16. srpnja 2009. godine, broj Kv-113/09
i predmet vraća Općinskom sudu u Vukovaru na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Povodom privatne tužbe Vladimira Štengl od 4. srpnja 2005. godine, Općinski sud u Iloku donesena 4. srpnja 2007. godine, presuda broj K-177/06 kojom je optuženog Damira Fintića proglasio krivim što je počinio kazneno djelo iz čl. 200. st. 2. Kaznenog zakona te mu je temeljem čl. 200. st. 2. Kaznenog zakona izrekao (iako bi ispravno bilo da ga je osudio) novčanu kaznu u iznosu 20 prosječnih dnevnih dohodaka u Republici Hrvatskoj što iznosi 3.150,00 kuna, određivši da je temeljem čl. 51. st. 3. Kaznenog zakona okrivljenik dužan novčanu kaznu platiti u roku šezdeset dana od pravomoćnosti presude, navodeći da će temeljem čl. 52. st. 2. i 3. Kaznenog zakona ukoliko novčana kazna ne bude u cijelosti ili djelomično plaćena sud izrečenu kaznu zamijeniti kaznom zatvora tako da će jedan dnevni dohodak novčane kazne zamijeniti za jedan dan zatvora.

Povodom žalbe privatnog tužitelja protiv te ove presude Županijski sud u Vukovaru je 17. ožujka 2009. godine donio presudu pod brojem Kž-458/07, kojom presudom je, pod točkom I, preinačio prvostupanjsku presudu u dijelu odluke o troškovima kaznenog postupka,

obvezujući optuženog Damira Fintića na njihovo snašanje u cijelosti, dok je, pod točkom II, odbio žalbu privatne tužiteljice, te u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrdio prvostupanjsku presudu.

Rješenjem Općinskog suda u Vukovaru od 16. srpnja 2009. godine, broj Kv-113/09, kako osuđeni Damir Fintić u presudi određenom roku novčanu kaznu nije platio, novčanu kaznu u visini 20. prosječnih dnevnih dohodaka u Republici Hrvatskoj iz presude Općinskog suda u Iloku broj K-177/06, pravomoćnom 17. ožujka 2009. godine, zamijenio je kaznom zatvora u trajanju od 20 dana. Za ovu odluku, Općinski sud u Vukovaru utvrđuje „pravomoćnost“ i „izvršnost“ sa datumom 28. kolovoza 2009. godine.

Zahtjev za zaštitu zakonitosti podnosi državni odvjetnik protiv prvostupanjske i drugostupanjske presude kao i protiv rješenja o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora uz tvrdnju da je ovim sudskim odlukama povrijeđena odredba čl. 368. toč. 4. i 5. Zakona o kaznenom postupku, jer je primijenjen zakon koji se ne može primijeniti, a odlukom o kazni je prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu obzirom na nepravilnu primjenu odredbe čl. 52. st. 1. Kaznenog zakona (Narodne novine broj 110/97; broj 27/98; broj 50/00; broj 129/00; broj 51/01; broj 105/04; broj 84/05; broj 71/06 i broj 110/07– u daljnjem tekstu Kazneni zakon).

Zahtjev je osnovan.

Naime, u odnosu na kazneni zakon koji se imao primijeniti u vrijeme donošenja presude valja istaći da je kazneno djelo iz čl. 200. st. 2. Kaznenog zakona prema navodima optužnog akta počinjeno 7. lipnja 2005. godine i tada je za ovo kazneno djelo bila propisana novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine. Međutim, čl. 60. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona od 28. lipnja 2006. godine, koji je stupio na snagu 1. listopada 2006. godine izmijenjena je odredba čl. 200. Kaznenog zakona u stavcima 1. i 2. na način da je u propisanoj kaznenoj sankciji izbrisan dio koji je propisivao mogućnost izricanja za ovo kazneno djelo kazne zatvora te je ostala jedino mogućnost osude na novčanu kaznu i to za kazneno djelo iz čl. 200. st. 1. Kaznenog zakona do stopedeset dnevnih dohodaka, a za kazneno djelo iz čl. 200. st. 2. Kaznenog zakona novčanom kaznom u rasponu općih okvira za novčanu kaznu iz čl. 51. st. 2. Kaznenog zakona tj. od deset do tri stotine dnevnih dohodaka.

Valja istaći da je isti zakon u čl. 4. izmijenio i odredbu o načinu zamjene, odnosno izvršenja novčane kazne određujući u odnosu na kaznena djela za koja nema mogućnosti izricanja kazne zatvora (a što je ovom izmjenom postalo i kazneno djelo iz čl. 200. Kaznenog zakona), da će sud novčanu kaznu koja nije plaćena u cijelosti ili djelomično u zadanom roku prvo pokušati naplatiti prisilno putem Porezne uprave Ministarstva financija, a tek ako sud utvrdi da novčanu kaznu ne može niti prisilno naplatiti, zamijenit će ju, ali ne kaznom zatvora već radom za opće dobro na slobodi, tako da jedan dnevni dohodak zamijeni jednim danom rada, s time da njegova najveća mjera ne može biti dulja od 60. dana.

Prema tome, Kazneni zakon koji je stupio na snagu nakon vremena označenog kao vrijeme počinjenja kaznenog djela je svakako blaži i to kako u odnosu na zapriječenu kaznu zatvora, tako i u odnosu na način izvršenja novčane kazne na koju bi netko bio osuđen. Stoga je kako prvostupanjski tako i drugostupanjski sud, neovisno o sadržaju žalbe, pazeći po službenoj dužnosti da li se radi o povredi kaznenog zakona na štetu optuženika, bio dužan

primijeniti, u smislu odredbe čl. 3. st. 2. Kaznenog zakona, kasniji zakon kao „blaži za počinitelja“ tj. Kazneni zakon sa svim izmjenama i dopunama objavljen u Narodnim novinama broj 110/97; broj 27/98; broj 50/00; broj 129/00; broj 51/01; broj 105/04; broj 84/05; broj 71/06 i broj 110/07.

Stoga, kako je pravomoćnom presudom koju čine presuda Općinskog suda u Iloku od 4. srpnja 2007. broj K-177/06 i presuda Županijskog suda u Vukovaru od 17. ožujka 2009. broj Kž-458/07, kojom je utvrđeno da će se novčana kazna zamijeniti kaznom zatvora primijenjen je zakon koji se kao stroži nije mogao primijeniti, zbog čega je ove odluke valjalo ukinuti i predmet vratiti nadležnom Općinskom sudu u Vukovaru na ponovno suđenje.

U odnosu na rješenje Općinskog suda u Vukovaru od 16. srpnja 2009. godine, broj Kv-113/09, valja istaći da opravdano tvrdi državni odvjetnik kako niti ono nije na zakonu osnovano. Naime, u odnosu na ovu odluku suda, sud je prekoračio ovlasti koje po zakonu ima. Kako je ranije navedeno, Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koje su stupile na snagu 1. listopada 2006. godine zakonodavac je isključio mogućnost zamjene novčane kazne kaznom zatvora za kaznena djela za koja uopće nije moguće izreći kaznu zatvora, što je slučaj sa kaznenim djelom klevete prema odredbama Kaznenog zakona nakon njegove posljednje izmjene. Zakonodavac za ta djela propisuje prvo, suprotno tvrdnji iz osporenog rješenja, potrebu da se novčana kazna pokuša naplate prisilnim putem, pa ako ta prisilna naplata ostane bezuspješna tek tada dolazi u obzir mogućnost zamjene novčane kazne, ali niti tada kaznom zatvora kako je to učinio Općinski sud u Vukovaru već tek radom za opće dobro na slobodi.

Prema tome, u odnosu na ovo rješenje prvostupanjski sud je prekoračio svoje ovlasti koje ima po zakonu, dovodeći osuđenika u teži položaj nego li je to po zakonu koji je kao blaži trebao primijeniti, zbog čega se zahtjev za zaštitu zakonitosti i u tome dijelu ukazuje osnovanim.

Slijedom izloženog, trebalo je temeljem odredbe čl. 422. st. 1. Zakona o kaznenom postupku utvrditi da je, kako u odnosu na obje presude tako i u odnosu na rješenje, zahtjev za zaštitu zakonitosti osnovan te odlučiti da se ukidaju prvostupanjska Općinskog suda u Iloku od 4. srpnja 2007. godine, broj K-177/06, presuda Županijskog suda u Vukovaru od 17. ožujka 2009. godine broj Kž-458/07 kao i rješenje Općinskog suda u Vukovaru od 16. srpnja 2009. godine, broj Kv-113/09 o zamjeni novčane kazne, na koju je Damir Fintić osuđen ranije citiranim i ukinutim presudama, kaznom zatvora. Obzirom na istaknuto cjelokupni predmet vraćen je Općinskom sudu u Vukovaru na ponovno suđenje, kao stvarno i mjesno nadležnom.

U Zagrebu, 20. listopada 2009. godine

Zapisničar:
Gordana Korotaj, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu:

Štefica Klepac